

Burgemeester en wethouders

Datum 8 december 2023

Onderwerp

Besluitvorming IZA Regioplan Drenthe

Wij willen

Bijdragen aan de beweging van minder zorg en meer gezondheid, omdat voor nu en in de toekomst toegankelijke en kwalitatieve goede zorg beschikbaar is en blijft voor onze inwoners.

Wij besluiten

1. In te stemmen met de beschreven ambities in het Regioplan Integraal Zorgakkoord Drenthe "Gezonde Marke";
2. De gemeenteraad te informeren over deze ontwikkeling middels de bijgevoegde raadsbrief.

Want

- 1.1 *De ambitie zoals beschreven in het IZA regioplan past bij de gezamenlijk geformuleerde Drentse droom.*
De Drentse Droom is dat in 2040 kwetsbare groepen 10 gezonde levensjaren erbij hebben gekregen. Welzijn en welbevinden is voor iedereen versterkt en alle inwoners van Drenthe hebben gelijke kansen op passende zorg. Het regioplan geeft antwoord op de prioritaire thema's die in het regiobeeld naar voren komen en die aansluiten bij de Drentse Droom. Groot denken en klein doen, dat is het uitgangspunt voor verdere uitwerking van het regioplan.
- 1.2 *Het IZA regioplan past bij de beweging van zorg naar gezondheid die aansluit bij de Drentse gemeentelijke GALA plannen.*
- 1.3 *De ambitie zoals beschreven in het IZA regioplan is noodzakelijk voor goede en toegankelijke zorg, voor nu en in de toekomst en geeft antwoord op de opgaven beschreven in het regiobeeld IZA Drenthe.*
- 1.4 *De ambitie geeft ruimte voor lokale kleuring en invulling.*
Het regioplan is gericht op het beschrijven van de ambitie, het wat, maar de invulling, het hoe, die is nog niet concreet ingevuld. Dit zorgt ervoor dat er ruimte is voor lokale kleuring en invulling van de beschreven ambities. Deze uitwerking vindt plaats in Q1 en Q2 van 2024.
- 1.5 *De beschreven ambities in het Regioplan vragen veel van het gemeentelijk domein. Zonder aanvullende financiering is het niet mogelijk om deze ambitie te realiseren.*
De beschreven ambities binnen het gemeentelijk domein kunnen niet gerealiseerd worden zonder aanvullende financiering. Wij, de Drentse gemeenten, hebben als uitgangspunt dat er een gezamenlijke verantwoordelijkheid ligt met onze systeempartners zorgkantoor en zorgverzekeraar in de opgave om zorg richting toekomst beschikbaar te houden en meer gezondheid te stimuleren. Dit vraagt om afspraken over

domeinoverstijgende samenwerking tussen het sociaal domein en het zorgdomein. Dat daarom de baten die ontstaan bij het zorgkantoor en de zorgverzekeraar door het ontwikkelen van een sterker gemeentelijk/sociaal domein, daar waar nodig, worden ingezet voor de versterking van het gemeentelijk/sociaal domein.

- 1.6 *In Q1 en Q2 van 2024 wordt het regioplan met betrokken partijen verder uitgewerkt en wordt tevens prioritering aangebracht. Daarbij is ruimte voor de lokale inkleuring en aansluiting. Over de inzet van transformatiemiddelen uit het IZA zijn op het moment van schrijven nog geen afspraken gemaakt. Dit is echter wel een belangrijke randvoorwaarde om in gezamenlijkheid de benodigde transformatie in de zorg waar te kunnen maken. In deze fase wordt nog geen raadsvoorstel voorgelegd. Op het moment dat in 2024 de invulling van de ambities concreet worden en het raakt aan kaders of gemeentelijk budget, dan wordt aan de Raad een voorstel voorgelegd.*

Maar

- 1.1 *Het vaststellen van de ambities van het regioplan geeft in 2024 ruimte voor verdere inkleuring van (financiële) kaders alsmede de benodigde inhoudelijke concretisering. Het regioplan dat voorligt en de daaraan gelieerde ambities waarvoor instemming wordt gevraagd geeft wel richting aan, met inbegrip van concrete en minder concrete oplossingsrichtingen. Tegelijkertijd is de constatering dat de financiële consequenties op het moment onduidelijk zijn. Dit is randvoorwaardelijk voor zowel het realiseren van de ambities alsmede de concrete invulling aan de doelstellingen.*

Achtergrond

In 2022 is het Integraal Zorgakkoord (IZA) afgesloten tussen het Ministerie van VWS, VNG en een groot aantal zorgpartijen. Het akkoord past in een beweging van 'zorg naar gezondheid' die in veel gemeenten al is ingezet. Het IZA geeft de verplichting aan iedere regio om vóór 1 januari 2024 een regioplan op te stellen waarmee gewerkt wordt aan de transformatieopgaven in de zorg. In dit collegevoorstel staat de vaststelling van de ambities van het regioplan van het IZA in Drenthe centraal. Dit regioplan is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met 13 verschillende partijen, waaronder gemeenten, welzijnsorganisaties, huisartsen, ziekenhuizen en de gemandateerde zorgverzekeraar. In gezamenlijkheid worden afspraken gemaakt om zorg en ondersteuning in de aankomende jaren toekomstbestendig te organiseren voor de inwoners die dit nodig hebben.

Van belang is dat de uitvoering van het IZA niet op zichzelf staat. Bij de verdere concretisering van het IZA wordt rekening gehouden met de verbinding met andere akkoorden en programma's, zoals het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) en de Hervormingsagenda Jeugd.

Aanleiding

We hebben in Nederland een aantal grote opgaven die raken aan de zorg en gezondheid van onze inwoners. Uitdaging daarbij is om de zorg toegankelijk, betaalbaar en van goede kwaliteit te houden. Deze opgave is het gevolg van verschillende oorzaken, waaronder de dubbele vergrijzing. Hiermee wordt bedoeld dat er steeds meer 65-plussers zijn, steeds minder werkenden en dat eveneens het aandeel 75-plussers in de totale Drentse bevolking toeneemt. Ook zien we mede als gevolg van de dubbele vergrijzing een krimpende beroepsbevolking. Bij ongewijzigd beleid groeit het personeelstekort in de zorg- en welzijnssector en kunnen alle Drentse inwoners niet de zorg krijgen die zij nodig hebben. Tegelijkertijd staat in het regiobeeld van Drenthe weergegeven dat de gezondheid van Drentse inwoners op verschillende vlakken achteruitgaat. Deze factoren zijn aanleiding geweest voor het IZA en het GALA.

Proces Regiobeeld en Regioplan

Het proces om te komen tot het Integraal Zorgakkoord is in Drenthe in het voorjaar van 2023 opgestart. Het integraal Zorgakkoord vraagt enerzijds om het goed in kaart brengen van de feitelijke situatie in het Regiobeeld, om op basis daarvan een regioplan op te stellen.

Regiobeeld

In het regiobeeld zijn de opgaven op het gebied van zorg en gezondheid voor Drenthe geschetst. Het regiobeeld Drenthe is inhoudelijk ontwikkeld door GGD Drenthe, Trendbureau Drenthe, Proscop en Zorgplein Noord. In juni 2023 is het regiobeeld Drenthe gepresenteerd ([Regiobeelden \(dejuistezorgopdejuisteplek.nl\)](https://www.regiobeelden.dejuistezorgopdejuisteplek.nl)), waarin de voornaamste zorgen en knelpunten in het Drents zorglandschap per thema zijn geïdentificeerd. Deze thema's zijn (1) leefstijl, (2) Mentale gezondheid, (3), kwetsbare inwoners, (4) Vitaal ouder worden en (5) Arbeidsmarkt. Aanvullend hierop is bij de realisatie van het Regioplan nog een zesde thema toegevoegd (6) Zorgtransitie en toegankelijkheid. Deze thema's worden in het Regiobeeld en het Regioplan aangeduid als prioritaire opgaven.

Regioplan

Het regioplan is tot stand gekomen in schrijfteams die gekoppeld zijn aan de eerdergenoemde prioritaire opgaven. In deze teams zijn partners vertegenwoordigd met expertise van de verschillende thema's. Aan de hand van verschillende schrijf- en brainstormsessies zijn voor iedere opgave strategische doelen en oplossingsrichtingen geformuleerd die breed herkend worden. Deze domeinoverstijgende samenwerking tussen zorg, welzijn en gemeenten is uniek te noemen. Alle betrokken partijen hebben dan ook ingestemd met de ambities die een plek hebben gekregen in het Regioplan. Dit geldt ook voor de colleges van de 12 Drentse gemeenten. We herkennen ons als Drentse colleges in de (noodzakelijke) ontwikkelingen en de stevige beweging van zorg naar gezondheid.

Tegelijkertijd is de constatering dat het regioplan een tussenproduct is. De ambities herkennen we en passen bij de ontwikkellijn van zowel het sociaal domein als het GALA. In Q1 en Q2 van 2024 wordt het regioplan met betrokken partijen verder uitgewerkt en tevens prioritering aangebracht. Daarbij is ruimte voor de lokale inkleuring en aansluiting. In het regioplan worden voorbeelden genoemd die nader uitgewerkt, dan wel opgeschaald kunnen worden. Van belang is dat dit past bij de schaal van de gemeente, het lokale beleid en het beschikbare budget. Dat geldt ook voor initiatieven die (nu) niet genoemd zijn, maar eventueel wel een plek krijgen in lokale of regionale uitvoeringsprogramma's. Groot denken en klein doen, dat is het uitgangspunt voor verdere uitwerking van het regioplan.

De financiële gevolgen zijn

Het financieel kader bij het regioplan ontbreekt. De ambities zoals beschreven in het regioplan vraagt veel van gemeenten, dit kan niet zonder een passend financieel kader worden gerealiseerd. Mede om die reden is het beslispunt in het collegevoorstel om in te stemmen met de ambities in het Regioplan Integraal Zorgakkoord Drenthe. Constatering is dat het regioplan een tussenproduct is. Het regioplan dient echter wel eind 2024 aangeleverd te worden. In dat kader stellen we vast dat:

- a. Het financieel kader om de ambities te realiseren voorsnog ontbreekt;
- b. Gemeenten een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben in het realiseren van ambities, zowel inhoudelijk als financieel, zoals beschreven in het regioplan met zorgverzekeraar en zorgkantoor;
- c. Daar waar de uitwerking van de ambitie gemeentelijke beleidskaders of budget raakt dat binnen gemeenten een raadsbesluit noodzakelijk is.

Alternatieven

1.1 Het Regioplan niet vaststellen.

Door het regioplan niet vast te stellen wordt de ontwikkeling van de gezondheidszorg in Drenthe "on hold" gezet. Gezien de urgentie van de ontwikkeling is dit geen reëel alternatief. Aanvullend daarop is er vanuit het IZA een verplichting om eind 2023 een regioplan op te leveren.

Participatie

Bij de ontwikkeling van het Regioplan zijn in elke schrijfgroep inwoners lid geweest van de schrijfgroepen. Hierdoor is het inwonersperspectief onderdeel van de ontwikkelingen en de gesprekken.

Daarnaast zijn op 4, 7 en 8 december IZA bijeenkomsten in Drenthe georganiseerd (Assen, Emmen en Ruinen) waar inwoners en partners met elkaar gesproken hebben over de IZA ontwikkelingen. Waar het nodig was is het huidige IZA plan nog verrijkt met de opbrengst uit deze bijeenkomsten. Waar dit niet kon wordt de opbrengst ingezet in het vervolgproces in Q1 en Q2.

Communicatie

De IZA ontwikkeling in Drenthe heeft als naam "Gezonde Marke"

Vanuit Gezonde Marke is een communicatieplan ontwikkelt om inwoners te informeren over de ontwikkelingen rond zorg en gezondheidszorg in Drenthe.

Informeren gemeenteraden

In januari 2024 wordt een regionale raadsbijeenkomst voor alle 12 de Drentse gemeenten georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst wordt een toelichting gegeven op de ontwikkelingen in het kader van IZA en het regioplan Drenthe. Aanvullend daarop is er voor gemeenteraadsleden de gelegenheid tot het stellen van vragen.

Bijlagen

1. Regioplan IZA Drenthe
2. Raadsbrief
3. Presentatie regioplan IZA Drenthe